

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Gr.
 Pe o jum. de an 12 . . .
 Pe trei luni . . . 6 . . .
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40 lei.
 Pe o jum. de an 20 . . .

NUMERUL N. 286.

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRATIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc în administrație
după Prețul după tarifi
și învalabil.

Manuscrisele nu se în-
văpătesc.

După biruință

epoca bunei înțelegeri, a liber- tății și a frățietății adevărate.

Din circularul P. S. Sale Episcopului
D. Radu.

„Sitiți de răutatea oamenilor, pentru vaza împărăției noastre, am intrat în acest război, carele ca și un foc îngrozitor s'a întins apoi deodată peste popoarele cele mai înfloritoare din lume, amenințând cu pustiire toată bogăția culturală, de veacuri adunată în jitițiile lor. Și deși proporția numerică a combatanților s'a arătat nouă nefavorabilă, totuși armata împărăției noastre, într-o ne-despărțită unire și înțelegere operând cu puternică armată a imperiului german, a stors admirația lumii prin curajul și destoinicia ostentilor săi.

Îndeosebi însă cu mândrie ne plăce a releva, că strămoșească vitejie românească cu mare strălucire s'a dovedit și în acest cumplii război. Credincioși fără de nici un semn de clătinare jurământului lor sânt feciorii români, pe întrecute cu tovarășii lor de altă limbă, prin curajul lor de moarte desprețuit, prin suportarea a orice lipsuri, prin bărbăție și statornicie fără de seamăn, adică prin tot ceea ce adevărată vitejie se numește, au pus lumea în umire și de mândrie lor și nouă tătuțora ei pe sine s'au făcut.

Relevând acest punct luminos din întreg tabloul crâncenelor bătălii de până acuma, și care desigur într-o marită strălucire se va vedea până la sfârșit, noi nu vom ascunde mulțimea durerilor revărsate peste inimile noastre pentru suferințele împreunate cu crunta muncire de pe câmpul de luptă, și nedespărțite de soarta celor ce împrejurul vetrelor orfane pâinea lor în lacrimi și-o frământă. Pe lângă amărăciunile și durerile de acest fel însă, cari nemijlocit curg din ființa războiului, faptul este, că îndeosebi preste noi, preste Români, s'au arătat și alte necazuri din belșug cu suferințe. Ajungând adică dușmanul dela miă-zănoapte să străbată, deși numai ca te treacă, în Maramureș și apoi să cuprindă Bucovina, prin teroarea armelor, prin pustiul lăsat pe urmele sale și prin amara înfricare a fraților noștri de pe acolo cu surghiunul din ținuturile de vecinică ghiastă, și în

acelaș timp prin apropierea sa tot mai tare de hotarele țării noastre, și mai ales de frumoasele hotare ale Ardealului: a bună seamă, că prin toate acestea puternicul dușman a băgat spaimă și groază în sufletele românești atât pentru ziua de azi, cât și pentru cea de mâine.

Acuma însă ni-s'a dat iarăș mângăierea să știm, și știm dela locurile competente, că în urma nouilor operațiuni militare puse la cale de conducerea armatei noastre, vrăjmașul a fost respins dela hotarele amenințate ale Ardealului, s'a întărit siguranța țării și după toate semniele în scurtă vreme chiar și plaiurile cele frumoase ale Bucovinei vor fi mântuite și curățite de cutropile cazacilor.

Linștească se drept aceea sufletele turburate și în locul groazei stăpânească se intru ele iarăș încrederea în dreptatea cauzei noastre, împreună cu neclătinată nădejde întru biruința finală. Aceasta însă nu atata însemnează, ca noi să ne încrucisăm brațele și cu ochiul fatalismului să ne uităm la timpul trecător. Nu, ci dincontră, cu cât se estind sau se întesesc mai tare flacărele războiului, cu atata mai mult noi trebuie să stăm veghetori fără de nici o șovăire la locul datorințelor noastre de cetățeni leali ai acestei Patrii scumpe și de supuși pururea credincioși ai Inaltului Tron Habsburgic. Impreună cu toți concetățenii noștri, noi cu frățească iubire și într-o armonică conglăsură, trebuie să desfășurăm și pe mai departe toată energia, toată întregimea puterilor noastre pentru susținerea și apărarea cu mândrie a steagului până la sfârșit. Precum frații noștri acolo pe câmp, prin strălucită vitejie pildă s'au făcut și zilnic de pildă se arată, astfel și noi cei de acasă prin viață cruțătoare, prin muncă neobosită, prin dragoste cu fapta grăitoare cătră cei lipsiți, prin toate manifestările și sforțările patriotismului nostru nepătat, trebuie să stăm întru a patriei mântuire.

În chipul acesta luând până la sfârșit în război partea noastră la olaltă cu celelalte popoare ale monarhiei, cu ajutorul lui Dumnezeu, în butul tuturor prorocirilor sinistre ale răuvoitorilor, vom duce, după toate prevederile omenești, la biruință dreapta noastră cauză, și de-

rita isbândă va fi canuna luptelor noastre.

Iar fiindcă nu este cu puțință, că în zădar să fie truda noastră pe aceste vremuri grele și nero-ditor să rămând sângele vărsat cu atata vitejie din piepturile a sute de mii de ostași români, mai nu-țrim și acea nestrămutată nă-dejde, că prin biruința va răsări de sigur o nouă epocă și pentru neamul românesc din țările Co-roanei Sfântului Ștefan, epocă bunei înțelegeri, a libertății și a frățietății adevărate, adică epocă binecuvântată a fericirii de obște.

Susținând însă greutățile marei război ce ni-s'a impus, tocmai căci așa de mari sunt jertfele ce le cere, așa de întins pustiul ce-l face, așa de îngroșate deja șiroaiele de sânge și de lacrimi ce le-a pornit, — noi în acelaș timp nu ne putem ascunde adănc simțitele ofțări după cea din toate părțile mult foarte dorită pace.

Peste toate acestea însă, peste toate sforțările, dorințele și ofțările noastre, noi știm, că soarta neamurilor stă în mâinile lui Dumnezeu, scris fiind, că Domnul țârie poporului său va da, Domnul va binecuvânta pe poporul său cu pace (Ps. 28, 11.): noi drept aceea cu toată încrederea după ajutorul lui să alergăm, și binecuvântările păcii cășșind, cu frică, cu credință și cu iubire de el să ne apropiem . . .

Dat în Oradea mare la 31 Ian. 1915.

Episcop Demetriu Radu.

Situația în Portugalia e gravă. Din Romă se anunță: Se află din Madrid că în Portugalia mișcarea monarhistă s'ar întinde din ce în ce mai mult. Răstoalele și arăstările se înmulțesc. Don Manuel cu întregul său stat major se află în provincia Ramora. La Madrid situația din Portugalia e privită cu îngrijorare.

Conferința financiară a puterilor Triplei-Înțelegeri. Un comunicat rus relativ la conferința miniștrilor de finanțe ai Rusiei, Franței și Angliei, anunță că guvernele Triplei-Înțelegeri au hotărât să unifice mijloacele lor financiare cum au făcut și pentru forțele lor militare, în scop de a asigura triumful lor final. Viitoarea conferență se va ținea la Londra.

Alegerile pentru deputații sinodali.

Sibiu 6 Febr. n. 1915.

Astăzi s'a publicat circularul consistoriului arhidiecezan prin care se ordonă ca în arhidieceza întreagă să se facă alegeri de deputați la sinodul arhidiecezan pe un nou period de trei ani, care se va începe cu Dumineca Tomei în anul curent.

Timpul pentru diferitele momente ale actului electoral se fixează după calendarul vechiu în anul curent și cu valoarea pentru întreaga arhidieceză astfel:

- a) pentru alegerea deputaților din cler, *Joi în 19 Februarie v.*
- b) anunțarea sinoadelor parohiale *Duminecă în 15 Februarie v.* Ținerea sinoadelor parohiale *Duminecă în 22 Februarie v.*
- c) pentru intrunirea colegiilor mirenești de scrutinii, *Duminecă în 1 Martie v.*

Comisari consistoriali pentru alegerile de deputați preoțești, respective pentru scrutiniul alegerilor de deputați mireni la sinodul arhidiecezan, au fost numiți următorii:

În cercul Sibiu, locul central Sibiu-cetate, comisar preoțesc Dr. E. R. Roșca, protosinel, asesor consist, în Sibiu, comisar mirean Pantaleon Lucuta, asesor, consist., căp. c. și reg. în penzura.

În cercul Săliște, locul central Săliște, comisar preoțesc Dr. Ioan Lupăș, protopresbiter în Săliște, comisar mirean Partenu Cosma, directorul »Albinei«.

În cercul Sebeș, locul central Sebeș-ulșesesc, comisar preoțesc Sergiu Medean, protopresbiter în Sebeș, comisar mirean Ioan de Preda, fiscal consistorial.

În cercul Alba-Iulia, locul central Alba-Iulia, comisar preoțesc Ioan Teulescu, protopresbiter în Alba-Iulia, comisar mirean Moise Fulea, avocat în Alba-Iulia.

În cercul Deva, locul central Deva, comisar preoțesc Dr. Ioan Dobre, protopresbiter în Deva, comisar mirean Dr. Enea Papiu, avocat în Orăștie.

În cercul Hațeg, locul central Hațeg, comisar preoțesc Dr. Cornel Popescu, protopresbiter în Hațeg, comisar mirean Ambrosiu Bărsanu, primas pens.

În cercul Ilia, locul central Ilia, comisar preoțesc Zevedeu Murășianu,

protopresbiter în Ilia, comisar mirean Ioanichiu Olariu, învăț. pens. în Ilia.

În cercul Glogu, locul central Hondol, comisar preoțesc Ioan Popovici, protopresbiter în Glogu, comisar mirean Dr. Ioan Marghita, avocat.

În cercul Zarand, locul central Brad, comisar preoțesc Vasiliu Dăntăș, protopresbiter în Brad, comisar mirean Dr. Ioan Pap, avocat în Brad.

În cercul Câmpeni, locul central Câmpeni, comisar preoțesc Romul Furdul, protopresbiter în Câmpeni, comisar mirean Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni.

În cercul Turda, locul central Turda, comisar preoțesc Iovian Murășianu, protopresbiter în Turda, comisar mirean Dr. Valeriu Moldovan, adv. în Turda.

În cercul Cluj, locul central Cluj, comisar preoțesc Pavel Roșca, protopresbiter în Fizeș-Sămpetru, comisar mirean Vasile Alimășan, avocat.

În cercul Solnoc, locul central Dej, comisar preoțesc Teodor Hermann, protopresbiter în Dej, comisar mirean Dr. Gavril Buzura, avocat.

În cercul Blistrița, locul central Galați, comisar preoțesc Gregoriu Pletoșu, protopresbiter în Blistrița, comisar mirean Dr. Ioan Popescu, avocat.

În cercul Târnave, locul central Mediaș, comisar preoțesc Romul Mircea, protopresbiter în Mediaș, comisar mirean Dr. Dumitru Pop, avocat.

În cercul Sighișoara, locul central Sighișoara, comisar preoțesc Demetriu Moldovan, protopresbiter în Sighișoara, comisar mirean Dr. George Proca, șecr. cons. în Sibiu.

În cercul Treiscaune, locul central Șeș și St. Georgiu, comisar preoțesc Constantin Dimian, protopresbiter în Brețcu, comisar mirean Ioan Lengher, avocat.

În cercul Braşov, locul central Braşov, comisar preoțesc Dr. Vasiliu Saftu, protopresbiter în Braşov, comisar mirean Ioan Soacă, prof. la școala com.

În cercul Bran, locul central Codlea, comisar preoțesc Ioan Hămsea, protopresbiter în Zărnești, comisar mirean Iosif Pușcăriu, avocat.

În cercul Făgăraș, locul central Făgăraș, comisar preoțesc Nicolau Borza, protopresbiter în Făgăraș, comisar mirean Dr. Ioan Șenchea, avocat.

Impăratul Wilhelm pe frontul german dela ost. Se comunică semi-oficial, că împăratul Wilhelm a călătorit peste Căstochava pe frontul german dela ost. În legătură cu această călătorie se vorbește despre luarea unei ofensive mai energice pe acest front.

Povestitorul Ion Creangă.

— Fine. —

Aproape trei ani de zile Ion Creangă și-a petrecut timpul studiind la Seminarul din Socola.

Din această epocă, povestitorul nu ne-a lăsat nici o însemnare, încât, după apusele unui coleg, ar reeși că anii aceștia au adus o schimbare totată la firea scriitorului, căci din vesel de lera, internatul îl face serios, tăcut, ducând veșnic dorul Humuleștilor.

Dar această viață cucernică, plină de post și rugăciune, Creangă o schimba odată pe an, în vacanțele cele mari, când se rezbuna, umplând din nou satul cu năzbătite și veselii lui. Ca diacon, căci preot n'a fost, Creangă a servit la bisericile: Sf. Pantelimon, Bărbol și Galata.

Avea o voce frumoasă de bariton care făcea admirația credincioșilor. Slujba bisericească nu-i plăcea, dar nu e'a întâmpiat vre-odată să suprimе formele ce se cereau la diferite sărbători, pentru a termina mai lute serviciul. Conștințios în toate, Creangă a căutat și ca diacon să-și facă datoria.

La Iași, se întemeie o societate

filantropică pentru ajutorarea copiilor săraci, numită »Societatea pentru învățătura poporului român«. Secretarul acestui instituțiunii particulare, a fost și Ion Creangă, contribuind cu sfatul și activitatea sa la menținerea și înălțarea ei.

Însurat cu Ileana, fata părintelui Grigoriu dela biserica Patruzeel de Sântă, povestitorul dorea ca în căsătorie să găsească liniștea, dar el însuși o mărturisese cu ironie că s'a înșelât:

»Patru ani la biserica Patruzeel de Sântă, trăind într-o casă în care mă răzbea fumul și țemetele«

Din această căsătorie nefericită s'a născut un băiat, Creangă născându-se cu fermele deșarte ale bisericii și mai ales cu autoritatea prea severă a marilor fete biseroești, într-o zi, se duce la Mitropolitul Calinic și își dă dimisia din diaconie, întărind în rândurile mirenilor.

În privința răspopirii lui Creangă s'au creat mai multe legende, dar adevărul trebuie căutat în firea scriitorului, care dorea să-și petreacă anii în libertate deplină, fără să fie oprit dela nici un capriciu lumesco, »căci viața e mohorâtă, tristă, o povară, dacă niscălva plăceri nu caută să-și îndrepte mersul«, să tânuște el într-o sorisoare adresată lui Eminescu. Ateiz-

mul, în forma-i flozofică, așa cum se propovăduise la »Junimea« de Malo-rescu, Conta și Eminescu, pare a fi contribuit la schimbarea caracterului lui Creangă. Poate povestitorul dorea o biserica ideală, unde preotul să fie un povătuitor sufletesc al oamenilor, unde forma deșartă să nu înlocuască fondul mareț al unei gândiri nouă în păstoriarea popoarelor.

Creangă n'a pășit darul cu răutate, căci până la moarte a iubit biserica. Liber, povestitorul stăruște pe lângă d. Maloirescu ca să fie primit în Școala Normală Vasile Lupu, pe care o conducea ca director, dorind să se facă învățător. Chiar această intenție a scriitorului de a deveni învățător, ne face să înțelegem cum doria Creangă să-și îndeplinească misiunea către semenii săi.

Intr'adevăr, după trei ani de noi studii ca normalist, povestitorul este numit institutor la școala din Sărărie pentru clasa întâia primară.

Cei care au învățat az-buche cu »Domnul Creangă«, căci așa îl numiau copiii, nu pot uita variația nesfârșită a cursurilor ținuute de povestitor.

Un pedagog desăvârșit din născare, Creangă făcea lecțiuni cari au rămas ca modele în ansele corpului didactic eșan.

»Măi tică, lan fă la tăbă pe crăcanatul (M); lan fă pe bărdăhanosul (B); pe gheboșu (G); pe covrigu (O) și așa fiecare literă avea o poreclă și elevii învățau cu drag.«

Apoi, ca minuat povestitor ce era, Creangă îmbrăca ariditatea lecțiunilor c'un vâl de poezie și o ușoară veselie, încât elevii distrându-se, învățau cu multă plăcere cele mai grele lucruri.

Retras din viața preușească, Creangă începuse să-și petreacă anii cel mai fructuoși pentru literatură, în Boldeuca din Țicau, înconjurat de cele douăzeci de pisici și de iubirea preținilor.

În anul 1874, Eminescu părășise fără știrea protectorului său, d. Maloirescu, lenă, de unde criticul »Junimele« spera să-l aducă pentru a ocupa o catedră universitară la Iași.

Dar, doi ochi albaștri, ochii Yeronicii Miele pe care Eminescu o cunoșcuse în Viena în anul 1873, tulburase sufletul prea pasionat al tânărului poet, căci Eminescu n'avea decât douăzeci de ani, așa că această frumoasă femeie îl captivase, și-l silise să părăsească studiile din străinătate, pentru a se stabili în capitala Moldovei.

Ajutat și protejat de Vasile Pogor, face cunoștință cu povestitorul Creangă, în vestitul local de petrecere de pe vremuri »Treii Sarmale« din Iași.

O apropiere cămă strănă, pentru cei care nu cunosc în amănunțim viața intimă a acestor doi mari scriitori.

Creangă simplu la vorbă și la port Eminescu aristocrat și gândirei, manierat, chiar elegant, căci așa l'au cunoscut eșeni și a venit din străinătate. Toți junimiștii s'au mirat căm s'a putut face o apropiere atât de covășșitor între acești doi scriitori. Nici până azi mulți din contemporani nu-și pot explica prietnia sfântă ce s'a legat pentru totdeauna între Creangă și Eminescu, veșnic împreună, atât la ședintele »Junimele«, cât și la viața de toate zilele.

Poetul după ce fusese înlocuit în postul de director al »Bibliotecii Centrale« și de revizor al județelor Iași și Vaslui, în urma unei cabale politice, se mutase la Creangă, locuind împreună.

Acolo, în timpul verei, dormiau în cerdacul de din dos al bojdeucei, privind seara cu luna stelele și filosofând asupra nimeniciei vieții, postul explicând concepția budistă.

Acolo, Eminescu a scris poeziile: »La steata care-a răsărit și Doțnă«, cetindu-le povestitorului, așa cum știa să citească poetul; iar Creangă plângea și-l sărută ca pe un copil alinat.

Cesuri întregi stăteau la vorbă acasă, și pe urmă începeau să colindă

Mareshko ala

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Asi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

In nordul monarhiei.

Marele cartier general al nostru comunică oficial:

Budapesta 6 Febr. Pe întreg frontul din *Carpați și Bucovina* luptele se desfășură mai departe. În *Polonia și în Galitia de vest* situația a rămas neschimbată. Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat noaptea în contra noastră la *Lopuzno*. Pe câmpul de operații dela sud n'a obvenit nici un eveniment mai important.

Budapesta 7 Febr. În *Polonia și în Galitia de vest* situația e neschimbată. Pe frontul din *Carpați* se desfășură lupte violente; în partea sudică a *Bucovinei* trupele noastre înaintează cu deplin succes pe când Rușii sunt în retragere. Eri am primit raport despre 1200 de prizonieri și am capturat o mare cantitate de muniții. După așteptările noastre au intrat în *Câmpulung* între strigătele de bucurie și însuflețire a locuitorilor. Pe câmpul de operații dela sud n'a obvenit nici o schimbare. Piloții noștri militari operează cu bun succes pe marea adriatică. Multe din bombele lor își ajung ținta.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Buletinele oficiale ale marelui cartier general german sunt următoarele:

Berlin 6 Febr. Atacurile pe cari Francezii le-au reinovit în contra pozițiilor noastre situate spre nord dela *Massiges* au rămas fără rezultat. Deasemenea încercările de erupere din pădurile argonice.

La hotarul *Prusiei ostice* precum și spre sud dela *Vistula* am respins atacurile pe cari Rușii le-au îndreptat în contra frontului nostru *Humin-Bzura*, în timp ce am făcut 1000 de prizonieri și am capturat 6 mitralieze.

Mai cu seamă Englezii dar și Francezii repetă într-una afirmația, că Germanii au pregătit un asalt general ca spre a sărbători ziua natală a împăratului și că acest asalt general s'ar fi sfârșit cu pierderi grave pentru noi. Că aceste afirmații sunt niște simple scoarnituri perfide, o dovedesc comunicatele noastre oficiale despre evenimente din acele zile. Un astfel de mod de luptă firește nu atinge de loc persoana comandantului în suprem, comandamentul german însă nu poate întârzia de-a prezenta lumii acest fapt în întreagă mieimea lui.

grădini frumoase din jurul Iașului, întorcându-se târziu, pentru a continua convorbirea începută.

Creangă a fost dus de Eminescu la „Junimea”, după ce se cunoscuse mai deaproape.

Din amintirile scrise de Gh. Panu și din fragmentele publicate de dl Iacob Negruzzi, s'ar părea că o armonie ideală ar fi domnit între membrii societății literare dela Iași. Ori adevărul ar fi altul, căci Eminescu și Conta au s'au bucurat de considerația ce meritau, atât ca oameni cât și ca scriitori. Despre ei am publicat în studiile mele informațiuni documentate, cari au avut darul să învețe pe unii junimiști. Am credința ca legenda literară vor dispărea, odată cu introducerea critice istoriografice.

Venind la ministru de culte și instrucțiuni publice Tel, Creangă a fost înlocuit în postul de institutor.

Am fost destituit pe timpul răposatului Mitropolit Calinic, de răposatul ministru Tel, fie-le țărna ușoară. Astfel a protestat Creangă contra nedreptății. Ca și Eminescu, povestitorul nu-și putea apăra dreptul său, se simțea neputincios și chiar stângaci. Când însă trebuia să apere dreptul altuia, Creangă era de o vehemență și o îndrăzneală care ulmea pe toți. Se povestește că odată primăria ridicase autorizația vestitului Ioan Hangan, care în ajunul sărbătorilor de Crăciun și

Berlin 7 Febr. Spre sudost dela *Ypern* am cucerit un tranșeu francez, cu care ocaziune am capturat două mitralieze engleze.

Lângă *Labasse* spre sud dela canal dușmanul a pătruns într'unul din tranșeele noastre; aici de curge încă lupta. Dealtmintearea pe nci unul din fronturi n'a obvenit vre-un eveniment mai important abstrăgând dela câteva lupte de artilerie.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol 7 Febr. Din marele cartier general otoman se comunică oficial prin consulatul general din *Milli*: Avangardele noastre au ajuns până în ținuturile din spre sud dela Canalul *Suez* respingând trupele engleze în direcția Canalului. Cu această ocazie s'au desfășurat câteva lupte în regiunea *Contarei*. Aceste lupte tin și acum.

Vitejia soldaților noștri.

Locotenentul Gheorghe Rimbaș. Sergentul major Nicolae Burdușan.

Reținem din ziarul „Az Ujság” din Budapesta următoarele știri: În 7 Nov. batalionul de sub comandamentul căpitanului Ott, al regimentului de infanterie 63 din B'strija a primit ordinul să ocupe noua grupă a brigadei. În scopul acesta batalionul trebuia să ocupe o înălțime, dușmanul însă a fost mai sprinten ocupând înălțimea cu puteri covârșitoare și cu trei secții de mitralieze. De aci Rușii au trimis un foc distrugător asupra batalionului nostru, care în total avea numai o secție de mitralieze.

Batalionul ajunsese astfel în o situație din cele mai critice. Atunci locotenentul *Gheorghe Rimbaș*, comandantul secției de mitralieze a descoperit o alvie în o parte a înălțimei. Iute luă hotărârea de a așeza secția în locul acesta, de unde putea să atace pe Ruși dela spate, fără să poată fi văzut de aceștia. Cu o mitralieze opera însuși trimițând un foc infernal asupra pozițiilor rusești. Batalionul nostru a reușit să pună stăpânire pe înălțime, unde îndată s'a întărit cu șanturi, căci Rușii, primind întărit, numai decât porniră să recucerească pozițiile pierdute. Atacul lor însă a fost respins iară de focul mitraliezelor ascunse în alvie, — lăsând Rușii numeroși morți și răniți pe teren. Un al treilea atac al Rușilor a avut același rezultat. Cinci clasuri — de la orele 1 până la 6 seara — a durat lupta aceasta exasperată. În tot timpul luptei locotenentul Rimbaș a stat în apa repede și rece ca ghiata, până la genunchi, mânuind, aproape înghețat de jumătate, mitralieze din care a tras *11 mil de focuri* asupra dușmanului. Pentru această bravură eroul locotenent a fost decorat cu crucea pentru merite militare cu decorația de războiu. Aceasta este deja a doua distincție în actualul războiu a locotenentului Gheorghe Rimbaș.

Din Târgul Murașului se comunică: Sergentul major din reg. 62 de infanterie *Nicolae Burdușan*, care zace în spitalul „Crucii roșii”, i-a predat președintele baronul Bălintitt în mod solemn *marea medalie de vitejie*, care a sosit acum. Sergentul Burdușan a fost primul la ocuparea înălțimei dela *Krupanj*.

Anul Nou, colinda cu teatrul său de păpuși mahalele Iașului. Bietul om necăjit se duce de se plânge lui Creangă pentru dispoziția bizară pe care o luase primăria, înăbușând un obicei atât de frumos din datinele românești.

Povestitorul infuriat, merge la primărie și obține permisiunea.

Încă un exemplu, din multele, cari ilustrează energia de care era capabil Creangă când trebuia să apere dreptul altuia.

În loc să protesteze că i se luase dreptul de institutor, povestitorul deschide un debit de tutun în strada Băncii Naționale, până ce ministrul Maloirescu îl numește din nou ca institutor, spre cinstea școlii românești.

O boală grea, epilepsia, îl răpune în ziua de 31 Decembrie 1889, după ce plânse cu amar moartea „eminentului scriitor și a celui mai mare poet al Românilor”, moartea lui Eminescu, prietenul său nedespărțit.

Corpul lui Creangă a fost înmormântat în cimitirul Eternitatea, din Iași, fără nici o pompă.

Credem că după douzeci și cinci de ani dela moartea sa, se cuvine să immortalizăm în bronz, în grădina pe care o iubise așa de mult povestitorul în Copou, alături de „Telul” care prin adierea lui răcoare în serile târzii de vară, frunțile celor doi mari vișători.

Octav Minar.

Un autograf al Maj. Sale.

Numărul de eri al „Monitorului oficial” publică următorul autograf prealalt:

„Iubite Conte Tisza!

Făcând o reprivire asupra războiului acum de jumătate an și pe care ni l'au octroat intențiile dușmanoase ale dușmanilor noștri Mă gândesc cu recunoștință la ținuta pe care poporul Meu credincios gata întotdeauna de jertfă, a avut-o în aceste vremuri grele. Pătruns de o serioasă încredere în sine și plină de demnitate, el s'a dovedit vrednic de spiritul acestei epoci.

În nobila însuflețire, cu care el și-a trimes fi sub steag, în abnegația, cu care s'a acomodat pretențiilor vremurilor de războiu și îngrijirea plină de abnegație, de care au fost împărășiți, cei cari au căzut jertfă războiului, am văzut o nouă dovadă strălucitoare a patriotismului și a virtuților sale cetățenești. Această experiență plăcută îmi mărește încrederea, pe care o am în armata Mea și acum încununată de gloria mărețelor fapte războinice. Nizuințele guvernului Meu de a-și pune toate puterile în serviciul aceleiaș ținte comune se întâlneste cu o asemenea procedură și din partea guvernului Meu austriac. Sub conducerea D-Voastră națiunea își va jertfi și pe mai departe sângele și avutul pe altarul patriei, va purta bucurios până la urmă poverile grele ale războiului. Am speranța plină de încredere, că în timpul păcii eluptate cu ajutorul lui Dumnezeu, națiunea își va primi răsplata deamănă a suferințelor și a sfertărilor sale în decursul războiului.

Vă încredințez, ca pe lângă recunoștința și mulțumita Mea să tălmăciți aceste națiuni.

Dat în Viena la 4 Febr. 1915. Francisc Iosif m. p. Conte Tisza m. p.

Dela „Solidaritatea”

Biroul „Solidarității” a adresat în zilele trecute băncilor noastre, privityr la chestiunea dividendei anului 1914 circularul de mai jos:

Onorată Direcțiune!

Din comunicatele „Revistei Economice” Vă este, desigur, cunoscut punctul de vedere al direcțiunii „Solidarității”, în chestia bilanțurilor și dividendei băncilor noastre, pro anul 1914. Știți, că direcțiunea însoțirii noastre, încă din bună vreme, V'a indicat, prin instrucțiuni speciale, modalitățile după cari aveți să purcedeți la încheierea bilanțurilor și V'a recomandat să reduceți dividendă față de anul premergător, îngrijindu-Vă de cât mai multe rezerve pentru viitor.

Din parte-ne nu ni-am îndoit un singur moment, că cele mai multe din băncile noastre vor urma indicilor și recomandărilor noastre, pe cari le-am motivat în întregime. Azi credem aceasta cu atât mai mult, cu cât chiar și băncile cele mai mari din țară, cari dispun de rezerve foarte considerabile și cari fără greutate ar putea plăti dividendă din anul trecut, la dorința și sfatul guvernului țării, au hotărât să reducă ele însăși și să stăruiască, ca și celelalte institute de bani din patrie să reducă dividendă față de anul trecut. Iar ca normă s'a decretat, că chiar și băncile, cari vor avea profit din abundență, să reducă dividendă cu cca 25% față de dividendă din anul premergător, iar cele ce vor avea profituri mai mici ca în trecut, să o reducă și mai mult, ori în caz de lipsă, să o sisteze cu totul.

În fața acestor dispozițiuni precaute și folositoare, luate prin cei mai competenți factori financiari din patrie, recomandăm și noi băncilor noastre să se acomodeze negreșit numitelor norme, decretate prin reprezentanții băncilor mari, în conștelegere cu guvernul țării și să reducă dividendele.

Sibiu, la 1 Februarie 1915.

Cu toată stima:

Parteniu Cosma m. p., președ. „Solidarității”.

Corpul nostru de armată.

În congreția comitatului Sibiu, ținută luni, în 1 Februarie n. în orașul nostru, — scrie „Tel. Rom.” — s'a luat hotărârea de a se aduce pe cale telegrafică la cunștința Excelenței Sale, domnului general de infanterie Kóvess de Kóvesháza, mulțămita și recunoștința comitatului Sibiu, pentru ținuta vitejească, pe care a manifestat-o corpul de armată 12 de sub conducerea Excelenței Sale, împreună cu gloriosul și viteazul său comandant, pe câmpul de luptă, apărând interesele patriei și ale noastre ale tuturor. Esecutată fiind fără amănare hotărârea aceasta, Excelența Sa, domnul comandant al corpului nostru de armată, a răspuns pe cale telegrafică următoarele:

„Ilustrății Sale, Domnului comite suprem Walbaum în Sibiu. Rog pe Ilustritatea Voastră, se tălmăciți reprezentanței comitatului din partea mea și din partea trupelor de sub conducerea mea, mulțămita isvorâtă din inimile noastre, pentru binevoitorul interes manifestat față de patrie și de fiii din patria mai restrânsă. Recunoștința comitatului a fost publicată trupelor în limba lor maternă și ea de bunăseamă va îndemna trupele și pe viitor la eroism și la însuflețită statornicie, iar Dumnezeu ne va ajuta se ajungem la dreapta învingere. Kóvess, general de infanterie”.

ȘTIRI.

— 26 Ianuarie v. 1915.

Textul rugăciunii Papei pentru pace, care s'a rostit eri în bisericile catolice din întreaga lume este, după circularul P. Sale episcopului Dr. D. Radu următorul:

Măhnăți de grozăviena războiului, care răpește în valurile sale furioase neamurile și popoarele, ca la cea mai mare scăpare alergăm la preiubitoarea Ta Inimă o Isuse! și între lacrimi și suspine cerem dela Tine, o Dumnezeule al marelui, să înceteze deasupra noastră sbiciul acesta înfricoșat; Tie, Împăratul păcii, ne rugăm cu stăruință cerșind mult dorita pace. Din dumnezeiasca Ta Inimă ai răspândit în lume iubirea, ca încetând neînțelegerile să stăpânească între oameni numai dragostea; precând erai pe acest pământ, Inima Ta pătrunsă era de nespūsă compătimire pentru nenorocirile omeniești. Fă dară, o Doamne, ca Inima Ta să se miște de compătimire și în ceasul acesta plin, pentru noi, de o vrăjmășie atât de dureroasă și de măceluri așa de grozave!

Fie-ți milă de atâtea mame îngiijorate de soartea fiilor săi; de atâtea familii lipsite de capul lor; de biata Europa preste care s'a revărsat atâtea pustiire!

Pătrunde inimile ocărmuitorilor și ale popoarelor cu spiritul blândelelor, impacă dujmăniile, cari sfășie națiunile. Tu Doamne, care cu prețul Sângelui Tău ai făcut să fie toți oamenii frați, fă ca ei să-și dea unul altuia iarăși sărutarea păcii. Și precum odinioară strigătul rugător al Apostolului Petru: Doamne mântuiește-ne, că perim, l'ai ascultat cu îndurare liniștind marea turburată, așa și acum îndurat fi pentru rugăciunile noastre pline de credință, pace și liniște lumii tale dăruind.

Și Tu o Precurată Fecioară, ca și în alte vremuri de grele încercări, ajută, apără și ne mântuiește pre noi. Amin.

Soldați distincți cu Crucea de fer. Cetim în „Sleb. D. Tageblatt:”

Din prilejul prezenței Maj. Sale Împăratului Germaniei în Silezia-Prusiană, s'a conferit căpitanului A. Porcolab, sergentului Arpad Nagy și Vasile Sabo precum și infanteriștilor Maxim Iarda și Ștefan Strâmbu — toți cinci din regimentul din Bistrița și toți cinci deja distincți pentru ținuta vitejească în fața dușmanului — Crucea de fer cl. II. Aceasta distincție li s'a dat în persoană de însuși Împăratul Wilhelm.

Principele mostenitor Carol între cercetași. Principele mostenitor al României a primit Sămbătă jurământul cercetașilor români din Brăila și Galați. La solemnitatea din Brăila principele

Carol a rostit în fața cercetașilor următoarea cuvântare:

Cercetași. Azi, voi din regiunea Vlad Tepeș ați făcut legământul de credință către Patrie și Tron. Scopul nostru este de a vă deprinde să serviți țara în toate împrejurările. Sunt siguri că veți fi vrednici de misiunea voastră. Eu vă urez: înainte cu Dumnezeu!

La Galați prințul Carol a adresat cercetașilor următoarele cuvinte:

„Am ținut, să vin aci în Galați în ziua de 24 Ianuarie ca să primesc jurământul primei cohorte din Moldova, pentru că de aici din Galați, tot într'o zi de 24 Ianuarie a plecat Vodă Cuza, ca să înfăptuiască unirea țărilor surori. Doresc, ca după cum 24 Ianuarie este o zi mare în istoria țării, tot astfel această zi să devină o zi mare și istorică în viața cohortei cercetașilor Cuza Vodă de aici”.

Cununie. D-na și d-l Inginer-inspector general C. Davidescu ne fac cunoscut căsătoria religioasă a fiilor lor *Lucreția* cu d-l Inginer *Al Alexandrescu*, care va avea loc Joi în 29 Ianuarie în Biserica *Lucaci* din București. Felicitări!

Promoțiune. Din Cluj ni se scrie: Sămbătă în 30/1915 a fost promovat aci de Doctor în medicină tânărul român *Nicolae Păulean* din Cluj, fiul vitreg al d-lui *Nicolae Căciulă*, șef con. la Economul. — Felicitări.

Necrolog. Văd. Camilla Indre n. Papp ca soție, văd. *Bella Gálffy* n. Indre și Dr. *Vasile Indre* ca fiu, *Samuil Gálffy* ca nepot, *Olga Dr. Vicaș* n. Dragomir și *Alexandru Dragomir* ca fiu vitreg, cu inima înfrântă de durere adevie la cunoștința tuturor rudeniiilor și cunoscuților încetarea fără veste din viață a mult iubitului soț tată și părinte vitreg *Vasile Indre* avocat și membru în reprez. comit. *Cojocna*, în-tâmplată în 31 Ianuarie n. a. c. la 6 oare seara, în etate de 68 și a fericitei căsătorii de 22 ani.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'a vor așeza spre vecinică odihnă în capela cimiterului comun, *Mercuri*, în 3 Februar la 3 oare d. a. — după ritual bisericii gr. or. — în veci pomenirea lui l Cluj, în 31 Februar 1915.

Convocare. Pe baza §-ului 9 din statute, se convoacă prin aceasta Adunarea generală a *Reuniunii femeilor gr. or. române din Făgăraș și jur*, ce s'a va ține: *Luni în 15 Februarie* nou a. c. la 3 oare p. m. în localul băncii „Furnicea” din Făgăraș cu următorul program:

- 1). Deschiderea adunării.
- 2). Raportul comitetului.
- 3). Raportul casierel.
- 4). Alegerea unei comisuni pt. cenzurarea socotelelor.
- 5). Intrigirea la 3 locuri din comitet devenite vacante.
- 6). Inscrirerea de membrii noi și verificarea lor.
- 7). Eventuale propuneri.
- 8). Închiderea adunării.

La această adunare generală sunt invitate a lua parte toate membrele fundatoare, pe viață și ajutoare, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii acestei reuniuni.

Făgăraș, din ședința comitetului ținută în 5 Februarie 1915. *Maria Dr. Șerban* m. p. prezidentă. *Matei C. Jiga* m. p. secretar.

Amestecarea făinei la coacerea pâinei. Foala oficială publică ordonanța guvernului, prin care se statorosește cvantul de făină de orz, cucuruz, săcară și cartofi ce este a se amesteca cu făină de grâu la coacerea pânel. Guvernul dispune, ca la fiecare pâne este a se întrebuinta jumătate numai grâu, cealaltă jumătate are să fie făină de cucuruz, orz, crumpene sau săcară. Toți brutarii și societățile pentru coacerea pânel sunt îndrumați, ca începând cu 15 Februarie n. să pună în vânzare numai astfel de pâne.

Pentru sărmanul Ioan Uliciu.

În urma apelului nostru făcut pentru soldatul român *Ioan Uliciu*, căruia i s'au amputat ambele picioare, am mai primit următoarele contribuții:

Transport din anul trecut 374 c. 32 f.	
D-na Cornelia Nistor	2 >
Zărnești	
D-l Aurel Oancea preot	2 >
Bacifalu	
D-l Ioan Spărchez iuv.	2 >
Zărnești	
Eleul Gheorghe Puiu	1 >
din cl. IV primară	
D-l Ioan Tomuța, preot	4 >
Nășăud	
D-ra A. Broșteanu	2 c. 20 f.
D-ra Maria Popescu	2 >
D-ra Leontina Popescu	2 >
Elevele internatului-Orfelinat	6 > 80 f.
Laolaltă 398 c. 32 f.	

Poșta redacției.

D-nei *Agnes Dr. M.* Publicăm gratuit.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu Branice & Comp. Redactor responsabil: *Ioan Lacca*.